

Farsta stadsdelsförvaltning

2 0 0 5 - 0 9 - 3 0

D N R 5 0 4 - 5 5 3 / 2 0 0 5

Till
stadsdelsnämnden

Uppsökande verksamhet inom äldreomsorgen.

Farsta stadsdelsnämnd uppdrog i verksamhetsplanen för 2005 till förvaltningen att ”genomföra uppsökande verksamhet gentemot de invånare över 80 år som inte redan har kontakt med äldreomsorgen, i syfte att ge en klarare bild av deras situation och behov av omsorg från nämndens sida”.

I Farsta bor ca 1 300 personer som är 80 år eller äldre och som inte är aktuella inom äldreomsorgen, varav 99 är 90 år eller äldre.

Under våren 2005 har förvaltningen kontaktat samtliga 99 personer 90 år och äldre inom Farstas stadsdelsområde och som inte varit aktuella inom äldreomsorgen. Av dessa har 26 personer avböjt hembesök och fem har inkommit med ansökan om insats. Ansökningarna har avsett trygghetslarm och städning/serviceinsatser.

Förvaltningen kan, med ledning av genomförda besök, konstatera att äldreomsorgens tjänster och insatser är relativt väl kända inom den allra äldsta befolkningsgruppen samt att det där inte heller förekommer ett dolt behov av omsorgsinsatser.

Förvaltningen avser därför att se över alternativa former för information om äldreomsorgens utbud. Förvaltningen återkommer i verksamhetsplanen för 2006.

Margareta Venizelos
Avdelningschef

FARSTA STADSDELSFÖRVALTNING
Äldreomsorgen
Lena Martinson

UPPSÖKANDE VERKSAMHET AVSEENDE PERSONER FÖDDA 1915 OCH TIDIGARE I FARSTA STADSDELSFÖRVALTNING

UPPDRAGET

Uppdraget var att erbjuda samtliga personer födda 1915 eller tidigare ett hembesök, där jag förutom den muntliga information jag hade att förmedla, även skulle överlämna ett antal informationsbroschyrer avseende de hjälpinsatser äldreomsorgen skulle kunna bistå med om och när ett hjälpbehov skulle uppstå. Ett ytterligare kriterium för den uppsökande verksamheten, förutom det ovan nämnda, var att dessa personer inte sedan tidigare var föremål för hjälpinsatser från äldreomsorgen.

Arbetet skulle också fortlöpande dokumenteras, vilket har gjorts i en Excel-fil.

INLEDANDE ARBETE

Inledningsvis skrev jag, från en datafil, ut de namnlistor sorterade efter personnummerordning som skulle ligga till grund för arbetet. Dessa listor omfattade samtliga personer, födda 1915 eller tidigare, bosatta inom Farsta Stadsdelsförvaltning.

Därefter checkade jag av samtliga personer mot kommunens avgiftssystem, Paraplysystemet, för att eliminera dem som redan har hjälpinsatser från äldreomsorgen eller har haft det tidigare.

Genom erhållen behörighet till Info-Torg kontrollerade jag via Stockholms Stads Person- och Adressregister, (SPAR), att personerna fortfarande var i livet. Namnlistorna togs fram i juni 2004, men endast en person hade avlidit under den period som förflutit sedan dess.

Totalt blev det 99 personer, varav 19 i stadsdelen Hökarängen, som skulle kontaktas både medelst ett informationsbrev och ett telefonsamtal. Det senare för att få bekräftat att de verkligen var intresserade av ett hembesök samt att dag och tidpunkt passade.

Via nätet loggade jag sedan in på Eniros nummerupplysning för att ta reda på de berörda personernas telefonnummer. Det visade sig att 11 av de 99 personerna antingen hade skyddat telefonnummer eller saknade telefon.

Informationsmaterial

Tillsammans med enhetschefen för äldreomsorgen och avdelningschefen diskuterades vilket informationsmaterial som skulle medtagas och överlämnas vid hembesöken. Den

28-sidiga ”Service för äldre i Stockholm” och ”Avgifter för dig som har hemtjänst, trygghetslarm etc.” ansågs som självklara. Dessutom bifogades en förteckning över alla utförare av hemtjänst samt vilka tjänster de tillhandahåller. Där informeras även om stadsdelens två öppna dagverksamheter. Därutöver, om ett behov av äldreboende skulle uppstå, skulle avgiftsbroschyren avseende särskilda boenden samt broschyrerna om Farsta sjukhem och Postiljonens äldreboende kunna företas vid hembesöket.

Med tanke på de synskadade personer som jag med största sannolikhet skulle komma att besöka började jag att leta efter information avseende äldreomsorg och dess tjänster intalad på kassetband alt. cd-skiva. Jag ringde upp stadshusets växel och blev sedan kopplad och hänvisad till ett antal olika arbetsställen, men ingen visste någonting om detta.

Jag kontaktade då strategen Git Skoog vid Stadsledningskontoret (SLK). Enligt henne fanns det inte längre något giltigt informationsmaterial för denna personkategori, men hon ville gärna ha uppgifter om hur många personer som skulle behövt komma i åtnjutande av ett dylikt material. Under förutsättning att underlaget blev tillräckligt stort kunde man, enligt Git Skoog, från SLK:s sida eventuellt tänka sig att utarbeta ett nytt material i framtiden.

För att kunna svara på alla frågor som jag av erfarenhet vet brukar dyka upp vid ett förstagångsbesök hade jag även med mig den s.k. utförarmappen där samtliga utförare av hemtjänst, avlösarservice och ledsagarservice finns med. Där anges också i korthet vilka tjänster de tillhandahåller.

Jag hade även med mig vår interna telefonkatalog och telefonnummer till paramedicinare och distriktssköterskor.

Breven

I nästa fas formulerades det informationsbrev som skulle skickas ut till samtliga berörda personer. I brevet informerades i korthet om den uppsökande verksamheten. Dag och tid för det planerade hembesöket angavs. Varje brev undertecknades av enhetschefen. Breven sändes ut i omgångar om 5-6 stycken och innan de postades kontrollerades åter i SPAR att personerna var aktuella.

Planering av hembesöken

Vid planeringen av hembesöken använde jag mig av kartor, äldreomsorgens gatuförteckning och en lista över berörda personer sorterade efter postnummer. Syftet var naturligtvis att uppnå största möjliga effektivitet och tidsvinst genom att under en och samma dag besöka så många personer som möjligt bosatta inom samma eller ett närliggande område. Jag beräknade från början att besöka 5-7 personer per dag och att anslå 30-50 minuter per hembesök. Den planeringen visade sig sedan vara optimistisk.

Disposition av arbetstiden

En telefontid infördes mellan 09:00 och 10:00 alla vardagar utom torsdagar, då enheten har enhetsmöte på förmiddagen. Hembesöken förlades till förmiddagar måndagar, tisdagar, och fredagar mellan 10:20 och 12:20 samt eftermiddagar måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar. Som ovan sagts hade jag planerat en ungefärlig tidsåtgång på 30-50 minuter per besök och 10-15 minuters gång- eller transporttid mellan besöken. Onsdagar veks för kontorsarbete såsom dokumentation av de gjorda hembesöken, vidtagande av åtgärder där så avtalats under hembesöken, planering av framtida hembesök vilket innefattade en geografisk överblick, brevutskick, telefonsamtal, inhämtande av eventuell ny information m.m.

Telefonkontakter

En eller två dagar innan hembesöken tog jag telefonkontakt med respektive person för att presentera mig och höra huruvida det förelåg något intresse för ett hembesök, samt för att få bekräftat att datum och tidpunkt passade. Och naturligtvis, i tillämpliga fall, för att få kännedom om portkoden.

Bemötande

Vid de telefonkontakter som tagits inför varje hembesök har bemötandet varit övervägande positivt, även från de personer som tackat nej till det erbjudna hembesöket. De har oftast glatt klargjort att de är pigga och klarar sig själva, men tackar för att man från kommunens sida visat dem intresse.

I ett par fall har de hänvisat till att de får den hjälp de behöver av sina barn.

Endast i ett fall har jag stött på en person som uppenbarligen känt sig aningen kränkt av att bli kontaktad av oss.

De som tackat ja till ett hembesök har ofta uttryckt sin tacksamhet, men även förvåning, över att "någon tänker på oss som är äldre" eller så har de ansett att "det var en bra idé" och undrat vem som ligger bakom. Flera har också ansett det vara bra med en "litet äldre" bistånds-handläggare eftersom man då har en viss livserfarenhet och med stor sannolikhet har upplevt att en nära anhörig drabbats av ohälsa eller t o m avlidit.

HEMBESÖKEN

Hembesöken inleddes de sista dagarna i februari och slutfördes i maj. Det blev en hel del ombokningar av de preliminärt angivna tiderna för hembesöken som angivits i de informationsbrev som skickades ut. Ofta beroende på att personerna i fråga är pigga och vitala och inbokade på olika aktiviteter som kolliderat med den angivna hembesökstiden, men ibland även beroende på att någon anhörig skulle ges möjlighet att vara med vid hembesöket.

Vi avvaktade till en början med de 19 Hökarängsborna eftersom hembesöken där planerades ske i samarbete med ansvarig distriktssköterska och premisserna för dessa

hembesök ännu inte var riktigt klara. När sedan utformningen av dessa drog ut på tiden inleddes och slutfördes hembesöken under maj månad samt ett uppföljande hembesök i juni.

De som tillsänts brev och kontaktats per telefon innan besöket

Efter att åter ha presenterat mig har respektive hembesök inletts med frågan om de någon gång tidigare har haft kontakt med äldreomsorgen. Bara en person har hittills (2005-04-04) haft kontakt med äldreomsorgen tidigare och detta var på 1980-talet. De flesta har dock någon anhörig, bekant eller granne som har haft någon form av hjälpinsats och har på så vis litet kunskap om tex trygghetslarm, leverans av matlådor eller servicehusboende. De har dock inte vetat något om hur dessa tjänster fungerat eller var de skall ansöka om dem.

Under hembesöken har jag gjort en summarisk genomgång av broschyren ”Service för äldre i Stockholm” och förklarat att den fungerar som en liten uppslagsbok avseende den hjälp och det stöd som kan erbjudas inom äldreomsorg. I de fall man fastnat för någon speciell rubrik i broschyren så har jag informerat närmare om den. Det har främst rört sig om städning, inköp, matlådor, trygghetslarm och bostadsanpassning, men även om heminstruktörens tjänster, samt upplysningar om hur man går till väga vid ansökan om färdtjänst.

Jag har vid samtliga hembesök skrivit ner mitt och den ordinarie biståndshandläggarens namn och telefonnummer, samt telefontid på sidan 25 i ovan nämnda broschyr. Det är en blanksida och på uppslagets motsatta sida finns information och telefonnummer till Trygghetsjouren, Sjukvårdsupplysningen och larmnumret 112. På blanksidan har jag även, där så önskats, skrivit ner namn och telefonnummer till färdtjänsthandläggaren, heminstruktören och arbetsterapeuten. Detta har varit uppskattat. Man har tyckt att det har varit väldigt praktiskt att ha alla de viktigaste telefonnumren samlade på ett och samma uppslag.

Jag har också gått igenom avgiftsbroschyren och på ett enkelt och lättfattligt sätt förklarat hur avgifterna beräknas, skillnaden mellan minimibelopp och förbehållsbelopp, skäl för lägre avgift, hur avgiftsgrupperna är konstruerade och hur de fungerar.

Slutligen har jag informerat om möjligheten till privata utförare av de potentiella hemhjälp-insatserna. Man har visat visst intresse för de så kallade tilläggstjänsterna, men inte någon av de besökta personerna har haft någon som helst håg för de öppna dagverksamheterna som finns angivna på broschyrens framsida.

De personer jag besökt har mer än gärna tagit emot de broschyrer jag överlämnat i avsikt att i lugn och ro sätta sig in i materialet vid en senare tidpunkt. Broschyren ”Service för äldre i Stockholm” har fått mycket beröm. Endast en person har tackat nej till broschyrerna.

I och med att hembesöken varit av informationskaraktär har jag endast i de fall där jag ombetts att förmedla kontakter med t ex arbetsterapeuter och heminstruktörer fört anteckningar under själva hembesöket. I övriga fall har jag nedtecknat mina intryck strax efteråt, i bilen eller när jag kommit åter till Munkforsplan. Jag har i samband med att jag

dokumenterat mätt sträckan som den besökta personen har till närmaste busshållplats och/eller t-banestation med hjälp av karta och linjal och fört in den i filen.

Vad gäller närhet till butiker så har jag inte förfarit på detta sätt eftersom det endast i ett fåtal fall har funnits butiker på ett rimligt gångavstånd för en äldre person med diverse krämpor. I dessa fall har det endast noterats i dokumentationen. Endast på Storforsplan i Farsta, i Sköndals centrum och på Hökarängsplan har man haft tillgång till välsorterade livsmedelsbutiker på nära avstånd, utan branta backar att forcera.

De som avböjt hembesök eller inte gått att nå på det angivna telefonnumret

De som avböjt hembesök har fått hem informationsmaterialet per post, utom i de fall där man uttryckligen undanbett sig detta och där det framgått att personen ifråga inte vistas på den angivna adressen. Skälet till att de avböjt hembesök verkar många gånger vara grundad på en rädsla eller olust att behöva ta emot hjälp från "samhället". Det kan då vara bra att de i alla fall har tillgång till informationsmaterialet så att de vet vart de skall vända sig om ett hjälpbehov skulle uppstå. Kontakten med kommunen blir på detta sätt mer avdramatiserad. Endast i fyra fall har man avböjt både hembesök och informationsmaterial.

En person har inte gått att nå på det av Eniro uppgivna telefonnumret; ett mobiltelefonnummer utan koppling till mobilsvär. Även denna person har fått informationsmaterialet sig tillsänt per post.

De som saknat telefon eller haft skyddat telefonnummer

Farsta exkl Hökarängen - I åtta fall har det saknats uppgifter om telefonnummer. Det har därför inte gått att nå dessa personer före det planerade hembesöket för att få bekräftat huruvida de önskar ett hembesök eller ej. I dessa fall har jag gått dit mer eller mindre på vinst och förlust, (mest på förlust visade det sig). En person hade genom en anhörig i förväg meddelat att han inte var intresserad av något hembesök. Jag delade upp de sju jag skulle besöka på två dagar.

Den första jag hade planerat att besöka var en kvinna av kinesiskt ursprung. Genom hemtjänsten hade jag fått tillgång till portkoden. Namnet fanns inte på namntavlan nere i entrén, men där fanns ett kinesiskt klingande namn. På lägenhetsdörren fanns ett antal kinesiska namn, men inte det jag sökte. Den yngre kvinna som öppnade dörren vid påringningen talade mycket dålig svenska och sade sig inte veta något om den person jag sökte. Hon var mycket avvisande. Jag kontrollerade i efterhand med skattemyndigheten om personen verkligen är i livet och enligt den tjänsteman jag talade med är så fallet eftersom personen fortfarande är skriven på adressen. Han tillade dock att det är vanligt att äldre invandrare återvänder till sina hemländer när de känner att slutet nalkas. Efter utvandringen får inte skattemyndigheten någon information om vad som sker.

Den andra personen var en kvinna härstammande från Chile. Här hade portkod alldeles nyligen installerats så jag kom inte in i entrén. Jag ringde till hemtjänstlokalen på Dejegatan för att få reda på portkoden, men fick inget svar. Även i detta fall kontrollerade jag med skattemyndigheten huruvida personen i fråga var i livet och fick också här ett jakande svar.

Jag återvände till adressen två dagar senare efter att ha fått portkoden via hemtjänsten. Här stod inte heller namnet på namntavlan i entrén, men ett annat spanskt namn fanns där. På lägenhetsdörren fanns flera spanska namn, men inte detta. Ingen öppnade vid påringning. Jag lade informationsbroschyrerna i brevlådan.

Den tredje personen var en kvinna med ursprung i Eritrea. På adressen fanns ett stort antal utländska namn så det var omöjligt att, som i de föregående två fallen, tillämpa uteslutnings-metoden. Det informationsbrev vi skickat angående tidpunkt för hembesöket kom i retur eftersom adressaten var okänd. Efter något djupare efterforskningar i paraplysystemet fann jag en c/o – adress och sände ett nytt brev med datum och tidpunkt för ett nytt hembesök till adressen. Vid tiden för hembesöket var ingen anträffbar. Även här stoppade jag informationsmaterialet i brevlådan. Och även här var personen enligt skattemyndigheten i livet.

Först hos den fjärde personen hade jag framgång. Där fanns ingen portkod, där var man hemma och där var man positivt inställd till besöket.

Den andra dagen lyckades jag inte avlägga ett enda av de tre inbokade hembesöken. I det första fallet hade jag fått uppgift från hemtjänsten att portkod saknades och i det andra fallet hade portkoden nyligen ändrats. Vid försök att nå hemtjänstlokalen per mobiltelefon fick jag inget svar. Jag avlade några dagar senare hembesök hos båda personerna.

Vid det tredje inbokade hembesöket, ett litet hus i Tallkrogen, fann jag ett helt annat namn på brevlådan. Ingen öppnade när jag knackade på dörren. Jag kontrollerade namnet med SPAR och fann att kvinnan i familjen som bebodde huset är född i Polen. Det borde alltså vara hennes far jag sökte. Genom Eniro på nätet hittade jag ett antal telefonnummer till familjen, både fasta och mobila nummer. Till slut kom jag i kontakt med kvinnan som berättade att hennes far var svårt sjuk och hade återvänt till Polen tillsammans med sin något yngre hustru för att sluta sina dagar där. Enligt dottern är det osäkert om modern återvänder till Sverige igen.

Som framgår av de ovan avgivna redogörelserna har sex av dessa åtta ärenden tagit en hel del tid i anspråk. Till fyra av dessa gick jag två gånger.

Hökarängen – Här saknades uppgift om telefonnummer avseende tre personer. Två män visade sig vara sammanboende respektive gift med en kvinna i vars namn telefonen var registrerad. Hos dessa genomfördes hembesöken som planerat. Uppgifter om portkoderna i de aktuella fallen inhämtades från hemtjänsten. Den tredje personen, en kvinna av utländsk härkomst, fanns inte på den angivna c/o-adressen. Det har inte heller gått att få kontakt med den person hos vilken kvinnan enligt uppgift skulle vara bosatt.

Ansökningar

Sju personer har redan vid hembesöket uppgivit att de överväger att ansöka om någon form av hemhjälsinsats. Fem av dem har därefter inkommit med ansökan.

En kvinna hade svårt att bestämma sig för huruvida hon skulle ansöka om hemhjälsinsatser eller ej, besökte jag en andra gång och då resulterade besöket i en ansökan om hemhjälp 1-2 gånger per vecka. Kvinnan har varit den som hittills har

förefallit att ha det största hjälpbehovet. I det fallet samrådde jag med biståndsenheten innan beslutet togs. Ärendet överlämnades därefter till ordinarie biståndshandläggare.

I Hökarängen har ett återbesök gjorts hos en person som sade sig vilja ansöka om ett trygghetslarm. Kvinnan lider av afasi och är mycket svår att kommunicera med per telefon så därför gick jag dit ytterligare en gång. Emellertid ångrade hon sig under hembesöket så någon ansökan blev det inte.

SAMMANFATTNING

Det var som tidigare nämnts 99 personer födda 1915 eller tidigare och bosatta i Farsta, varav 19 i Hökarängen som skulle erbjudas ett hembesök för att informeras om äldreomsorgens tjänster. Antalet minskade efter en närmare genomgång av namnlistan med två personer som avlidit.

Av 97 personer 90 år eller äldre har jag vid 61 hembesök besökt 65 personer, 26 personer har avböjt hembesök och sex har inte gått att få kontakt med.

2 personer har jag besökt två gånger.

8 personer har haft en person med vilken man inte sammanbor närvarande vid hembesöket.

Tre av hembesöken har gällt **makar** där båda varit födda 1915 eller tidigare.

23 personer har sammanbott med en yngre make/maka.

4 personer har varit sammanboende med **barn**.

42 personer får **någon form av hjälp** av anhöriga, vänner eller grannar. Främst rör det sig om inköp samt tvätt- och städhjälp.

26 personer har **avböjt** hembesök:

- 3 personer hade den senaste veckan innan telefonkontakten togs redan erhållit hjälpinsatser.

- 4 personer tackade nej med motiveringen att de redan hade hjälp av sina anhöriga.

- 19 personer tackade nej med motiveringen att de var så pigga eller att de helt enkelt inte var intresserade av information angående äldreomsorgens tjänster.

* 5 personer av de 19 ville heller inte ha informationsmaterialet hemskickat.

9 personer har **visat intresse** för att **ansöka** om hemhjälpinsatser varav

5 personer har inkommit med ansökan, varav 4 avsåg trygghetslarm och 1 städning.

34 personer har **färdtjänst**

De som saknar färdtjänst kör antingen bil själva, har en maka/make som kör bil eller blir körda av barn eller barnbarn.

48 personer bor i **lägenhet**, varav

- 22 i bostadsrätt.

- 26 i hyresrätt.

30 personer har tillgång till **hiss**.

13 av dem som saknar hiss bor i äldre hus med trånga **entréer** och **spiraltrappor**.
5 personer bor i hus med breda, raka trappor och med rymliga entréer.

12 personer bor i **småhus/radhus**, samtliga är s.k. egnahem
2 personer bor i hyresradhus byggda i början av 50-talet.

15 personer har rymliga badrum eller ombyggda **badrum** med dusch istället för badkar.
35 personer har små eller ordinära badrum som inte lämpar sig för rullatorer och rullstolar.

12 personer, dvs. samtliga som bor i småhus har små och trånga badrum belägna i källarvåningen, dit en lång, brant och smal trappa leder.

8 personer **saknar telefon**, har skyddat telefonnummer eller telefonen registrerad på sin maka/make.

- 1 person av dessa har tackat nej till hembesök genom sin dotter hos vilken han bor.
- 1 person hade rest åter till hemlandet enligt en anhörig.
- 4 personer har ej gått att nå. Samtliga invandrare som troligen har återvänt till hemlandet enligt skattemyndigheten.
- 5 personer tackade ja till hembesök.

28 **kontakter** har förmedlats:

2 till färdtjänsthandläggaren.

11 till heminstruktören.

8 till olika arbetsterapeuter.

4 till Bostadsanpassningssektionen.

2 till Mottagningsgruppen.

1 till Gatu- och Fastighetskontoret angående parkeringstillstånd för funktionshindrade.

1 person har begärt och fått en lista över servicehus och seniorboenden med hyresrätt som jag har sammanställt.

1 person har velat ha ytterligare information angående hemtjänstinsatser från Stiftelsen Stora Sköndal. Stiftelsens informationsbroschyr har översänts.

1 person har eventuellt behov av korttidsboende i samband med stambyte senare i år.

Avslutande reflektioner

Efter att ha träffat så många personer, 90 år och däröver, blir jag fortfarande lika förvånad över att de har gett ett så ungdomligt intryck. Det är väl för att jag annars i arbetet så gott som uteslutande träffar de sjuka och utslitna personerna som har ett uttalat behov av hjälpinsatser. Tre fjärdedelar av dem jag träffat har bott i samma bostad sedan huset var nybyggt, från slutet av 30-talet till slutet av 50-talet då inflyttning skedde.

Även om man är pigg för sin ålder så kräver åldern ändå sin tribut så att säga. Nästan hälften fick någon form av hjälp från anhöriga, goda vänner eller grannar. En del körde fortfarande bil och klarade av att sköta inköpen själva. Städningen utförs ofta successivt,

dvs. ett rum i taget och ofta sittandes på en stol under dammsugningen. Inte hos någon av de besökta personerna har det varit smutsigt. Prydligheten har s.a.s legat i atmosfären hos de allra flesta. De som avböjt hembesök per telefon har alla låtit mycket rediga och ”normala” om man får uttrycka sig så.

Någon misär har jag alltså inte stött på. Däremot hade jag nog trott att jag skulle stöta på fler anhängigvårdare, men endast två personer fick personlig omvårdnad av sin partner. Hos de som var makar/sammanboende var det mestadels så att de kompletterade varandra, man får så att säga vara varandras armar och ben. De hjälptes åt med hemmets skötsel och även om det tog tid var de nöjda med sin hemsituation. De fyller vardagen med sysslor som för en yngre person kanske inte tar så lång tid att utföra.

Hos tre fjärdedelar av dem jag besökt har det funnits en känsla av ensamhet, detta oavsett om de varit rörliga och aktiva och oavsett om de haft några nära anhöriga eller ej. Ensamhetskänslan emanerar från det faktum att man inte längre har några jämnåriga vänner eller släktingar kvar i livet. Dessa personer är inte heller ”dagvårdstypen” utan behöver stimulans av mer intellektuell art.

HUR GÖR MAN I VÅRA GRANNSTADSDELAR?

Jag tänkte att det kunde vara intressant att veta hur våra fem grannstadsdelar här i söderort har det beträffande uppsökande verksamhet, i den mån någon sådan existerar, så jag ringde runt till dessa stadsdelar och talade med en biståndshandläggare i varje stadsdel. Det visade sig att samtliga tillfrågade stadsdelar har eller har haft någon form av uppsökande verksamhet under 2000-talet. Inte i någon av stadsdelarna har verksamheten givit upphov till någon anstormning av nya ärenden. Antalet nya ärenden ligger mellan 2 – 14.

I **Enskede/Årsta stadsdelsförvaltning** (sdf) skickade man förra året ut ett kortfattat informationsbrev till samtliga personer som hade fyllt 85 år. I brevet uppmanades de att ta kontakt med förvaltningen i det fall de önskade ytterligare information om äldreomsorgen. De kunde då välja mellan att få ett hembesök eller att få information via telefonen.

Nyligen, i mars 2005, har stadsdelsförvaltningen inlett ett samarbete med hemsjukvården som kallas "Årstaprojektet" och inriktar sig på alla innevånare som är 75 år och däröver och som inte har hemtjänst.

Där ingår bl.a. något man kallar "Fixartjänst". Verksamheten går ut på att hjälpa till med diverse "småjobb" som att byta trasiga glödlampor, proppar och batterier, spika upp tavlor, sätta upp gardiner, lufta element, flytta mindre möbler, smörja lås och gångjärn o s v. Det rör sig således om hjälpinsatser där fallrisken är särskilt stor för en person med ledbesvär, yrsel m.fl. åkommor. Vad fixaren inte utför är fönsterputs, putsning av kristallkronor, städning och arbetsuppgifter som kräver auktorisation eller annan yrkesmässig hantering.

Förutom fixaren och projektledaren ingår dessutom i arbetsgruppen en biståndshandläggare, en sjuksköterska, en arbetsterapeut, och en sjukgymnast.

Biståndshandläggaren bistår med information om försäkringskassefrågor, kriterierna för att beviljas hemhjälp, hemvårdsbidrag och dagvård samt olika former av anhörigstöd. Hon informerar också om frivilligorganisationerna, om volontärarbete och om äldreombudsmannens verksamhetsområde.

Sjuksköterskan erbjuder förebyggande hälsovård i form av en enklare hälsoundersökning som innefattar vägning, blodtryckstagning och blodsockermätning. Med utgångspunkt från resultatet av hälsoundersökningen erbjuds ett hälsosamtal efter en utarbetad mall som utgår från kost, motion och eventuellt behov av medicinska insatser. Den totala tidsåtgången beräknas till 1,5 tim./person.

Arbetsterapeuten och sjukgymnasten gör hembesök och informerar om hjälpmedel, träningsredskap, säkerheten i hemmet och skonsamma arbetssätt i hemmiljön. De ger vidare råd om olika motionsformer och friskvårdsaktiviteter. Vid behov erbjuds deltagande i balans-, rörlighets- eller styrkegrupper. Målgruppen uppmanas även att komma med förslag på gemensamma aktiviteter inom- eller utomhus.

Sjuksköterskans, arbetsterapeutens och sjukgymnastens löner betalas av landstinget.

Skarpnäcks sdf har riktat in sig på 89- och 90-åringarna. Varje handläggare har haft ansvar för "sina pensionärer" och skickat ut ett brev där man kortfattat informerat om syftet. Pensionärerna ombads att på en bifogad svarsblankett kryssa för huruvida man önskade att få ett hembesök eller skriftlig information hemskickad. Ett frankerat svarskuvert bifogades för att så många som möjligt skulle returnera svarsblanketten. De som önskade ett hembesök kontaktades av sina respektive biståndshandläggare och fick en tid bokad för besöket. De övriga fick informationsbroschyrer sig tillsända per post.

I **Vantörs sdf** tar varje biståndshandläggare årligen kontakt med de personer tillhörande deras område som har fyllt eller fyller 80 år under innevarande år. Ett brev skickas ut där man erbjuds ett hembesök eller ett telefonsamtal där biståndshandläggaren informerar om äldreomsorgen och dess tjänster. Så har man förfarit under några års tid och handläggarna tycker att det har fungerat mycket smidigt.

I **Älvsjö sdf** ägnade man sig åt uppsökande verksamhet år 2001. Denna omfattade personer fr o m 85 år och uppåt. En biståndshandläggare anförtröddes uppgiften och skickade ut ett informationsbrev som kortfattat beskrev verksamheten. Därefter kontaktades de berörda personerna per telefon och erbjöds antingen ett hembesök eller ett hemskick av informationsbroschyrer. Sedan 2001 har man inte haft någon uppsökande verksamhet och har fn inga framtida planer för det.

Skärholmens sdf drev under år 2003 ett projekt avseende gifta par där båda makarna var fyllda 80 år. Ett informationsbrev sändes ut där man uppmanades att kontakta förvaltningen om man önskade ett hembesök eller information om äldreomsorg per telefon. En och samma biståndshandläggare höll i detta projekt.